

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Finanstilsynets kontroll av finansiell rapportering

Lars Jacob Braarud, seksjonssjef

10. november 2022

Agenda

1. Tematilsyn og kartlegging
2. Avsluttede saker
3. Mangler og svakheter ved foretakenes rapportering
4. Prioriterte områder for kontroll av årsrapporten for 2022

1. Tematilsyn og kartlegging

Mangler i ESEF

- Gjennomgang av foretakenes finansielle rapportering i henhold til krav om felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF)
- Et betydelig antall foretak etterlevde ikke kravene i ESEF og krav om offentliggjøring og lagring av årsrapporter og revisjonsberetninger for 2021.
- På bakgrunnen av dette, valgte Finanstilsynet å sende et likelydende brev til alle foretak notert på regulert marked på Oslo Børs. Brevet oppsummerte de viktigste observasjonene, og er også publisert på Finanstilsynets hjemmeside
- I etterkant har Finanstilsynet observert at flere foretak har publisert nye versjoner av årsrapporten for 2021 hvor mangler er korrigerende og kravene etterlevd.

Opplysninger om forventet kredittap

- Opplysninger om forventet kredittap var et prioritert område ved kontroll av årsregnskaper for 2021
 - IFRS 9 Finansielle instrumenter og tilhørende noteopplysninger i henhold til IFRS 7
- Finanstilsynet har gjennomgått flere årsrapporter for 2021 for blant annet sparebanker og boligkredittforetak som oppfølging av disse prioriteringene.
- Opplysninger om forventet kredittap har fremdeles høy relevans for finansinstitusjoner i den finansielle rapporteringen for 2022, jfr. det prioriterte området "makroøkonomisk situasjon".

2. Avsluttede saker

Kontroll av finansiell rapportering

- Finanstilsynets har publisert 9 avsluttende brev i regnskapskontrollsaker siden forrige utstederseminar:
 - Sparebank 1 Sørøst-Norge
 - Endúr ASA
 - Atlantic Sapphire ASA
 - Ice Group ASA
 - Atlantic Sapphire ASA
 - Havila Shipping ASA
 - InterOil Exploration and Production ASA
 - Axactor SE
 - Sparebanken Vest

Endúr ASA

- Kontrollen omfattet klassifisering av obligasjonslån og manglende tilleggsopplysninger i regnskapsrapporten for H1 2021. Kontrollen omfattet også hvordan revisjonsutvalget hadde forberedt styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen.
- Foretaket klassifiserte sitt obligasjonslån som langsiktig i H1 regnskapet. Samme dag som foretaket publiserte H1 regnskapet, publiserte foretaket også en børsmelding der det kom frem at Endúr var i brudd med lånevilkår per 30. juni 2021. Det er Finanstilsynets vurdering at obligasjonslånet skulle ha vært klassifisert som kortsiktig og at det skulle vært gitt opplysninger knyttet til brudd på lånevilkår.
- Det publiserte H1 regnskapet var dermed ikke i samsvar med IAS 1 Presentasjon av finansregnskap og klassifiseringen av lånet som langsiktig representerte en vesentlig feil i regnskapet. Det var Finanstilsynets vurdering at foretaket måtte trekke tilbake det publiserte H1 regnskapet og avgi en ny regnskapsrapport for H1 2021 der lånet ble klassifisert som kortsiktig og bruddet ble omtalt.

Endúr ASA

- Endúr publiserte korrigert regnskapsrapport for H1 2021 den 15. oktober 2021.
- I henhold til asal. § 6-43, bokstav b), skal revisjonsutvalget forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen og komme med anbefalinger eller forslag for å sikre dens integritet.
- Obligasjonslånet var en vesentlig og viktig post i foretakets balanse og burde derfor ha vært omfattet av foretakets interne kontrollrutiner knyttet til avleggelse av regnskapsrapporter. Det var Finanstilsynets vurdering at revisjonsutvalget ikke hadde forberedt styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen i samsvar med kravene i allmennaksjeloven, med hensyn til bruddet på lånebetingelser i H1 regnskapet.
- Endúr opplyste at de ville sette i verk nødvendige tiltak.

ICE Group ASA

- Kontrollen omfattet blant annet forhold knyttet til opplysninger om hendelser etter rapporteringsperioden og fortsatt drift etter IAS 1 og IAS 34 i delårsregnskap for tredje og fjerde kvartal 2021.
- Etter Finanstilsynets vurdering har Ice Group ikke gitt tilstrekkelige opplysninger om en forliksavtale med en långiver som ble kommunisert i børsmelding samtidig med avleggelsen av delårsregnskap for tredje kvartal 2021.
- Ice Group har videre ikke gitt god nok informasjon om økonomiske utfordringer og usikkerheten knyttet til fortsatt drift i delårsregnskapene.
- Det manglet blant annet opplysninger om likviditetsbehov, de ulike finansieringsløsninger som ble vurdert og det skjønn ledelsen har utøvet når det konkluderes med at forutsetningen om fortsatt drift kunne legges til grunn.

Sparebanken Vest

- Kontrollen omfattet blant annet regnskapsføring av en salgsgevinst ved salg og tilbakeleie av bankens hovedkontor gjennom salg av et datterselskap i årsregnskapet for 2020.
- Transaksjonen medførte en betydelig salgsgevinst.
- Det ble ikke opplyst om anvendte regnskapsprinsipper for beregning av salgsgevinsten i årsregnskapet.
- Banken var kjent med at regnskapsføring av salg- og tilbakeleietransaksjoner gjennom salg av datterselskaper ble vurdert av IFRS IC og at ulike syn eksisterte, her særlig IFRS 16 vs. IFRS 10.
- Banken skulle ha opplyst om anvendte regnskapsprinsipper for transaksjonen i årsregnskapet for 2020 iht. IAS 1.122.

Havila Shipping ASA

- Kontrollen omfattet blant annet nedskrivingsvurderinger etter IAS 36 i årsregnskapet for 2019 og halvårsregnskapet 2020.
- Finanstilsynets pålegg om retting overfor Havila Shipping knyttet seg til:
 - A. Perioden for ledelsens prognoser og budsjetter
 - B. Bruk av scenarier
 - C. Intern konsistens mellom anvendte forutsetninger
- Finanstilsynets tematilsynsrapport fra 2015 om nedskrivingsvurderinger etter IAS 36 gir fortsatt relevant veiledning om viktige problemstillinger og Finanstilsynets vurderinger knyttet til kontroll av nedskrivningstester, men husk:
 - At også de fleste bruksretteiendeler omfattes av reglene i IAS 36.
 - At det i tider med høy makroøkonomisk uro ofte vil være relevant å revurdere hva som er rimelige mulige endringer i forutsetningene benyttet i sensitivitetsanalyser.

Interoil Exploration and Production ASA

- Finanstilsynet påpekte vesentlige feil og utelatte noteopplysninger i kontrollen av årsregnskapet for 2019 og delårsregnskapet for første halvår 2020.
- Finanstilsynet adresserte følgende forhold i kontrollen:
 - Regnskapsføring av ulike eiendeler, inkludert aktivering, klassifisering, testing av verdifall og opplysninger.
 - Regnskapsføring og noteopplysninger knyttet til en avtale for et oljefelt, hvor korrekt regnskapsmessig behandling ikke var klar på grunn av mangel av en IFRS som gjelder særskilt for transaksjonen.
 - Regnskapsføring og noteopplysninger knyttet til visse usikre skatteposisjoner.
 - Klassifisering og presentasjon av et obligasjonslån, og presentasjon av en proformaoppstilling.
- Foretaket rapporterte på tross av dette ikke riktig og fullstendig korreksjon og noteopplysninger i årsregnskapet for 2020.
- Finanstilsynet fattet vedtak om å pålegge Interoil å gi offentlig tilleggsinformasjon ved melding til børsen knyttet til feil fra tidligere perioder og relaterte forbedringer av noteopplysninger.

3. Mangler og svakheter ved foretakenes rapportering

Mangler og svakheter i finansiell rapportering

- To foretak har blitt ilagt overtredelsesgebyr i 2022 for forsinket rapportering av årsrapporten
- 17 foretak har mottatt kritikk for mangler og svakheter i års- og halvårsrapporter:
 - 5 foretak manglet ledelseserklæringen i årsrapporten
 - 9 foretak manglet ledelseserklæringen i halvårsrapporten
 - 2 foretak hadde ufullstendig erklæring i halvårsrapporten
- Foretakene har i ettertid offentliggjort de påpekte manglene.

Mangler og svakheter i finansiell rapportering

- Manglende innmelding av avvikende revisjonsberetning
 - Foretaket skal sende melding til Finanstilsynet ved avvikende revisjonsberetning
Vphl §5-5 (5)
 - Flere foretak etterlevde ikke dette kravet
- Svakheter i rapportering til Finanstilsynet
 - KRT 1003
 - Øvrige forespørsler om informasjon
 - Foretakene har plikt til å gi opplysninger, Vphl §19-2 (7)

Kontroll av delårsrapportering

- Finanstilsynet har observert svakheter i delårsrapporteringen hos flere foretak. Dette gjelder blant annet regnskapsmessig behandling av brudd på lånevilkår, opplysninger om hendelser etter delårsperioden og opplysninger om fortsatt drift.
- Andre observasjoner omfatter delårsregnskaper som ikke møter minstekravene til bestanddeler og manglende opplysninger om valgte regnskapsprinsipper for nye vesentlige transaksjoner i delårsperioden.
- Dersom utsteder velger å offentliggjøre en delårsrapport etter IAS 34, eller andre tilsvarende regnskapsprinsipper, vil dette være å anse som «annen finansiell rapportering»
 - Jf. vphl. § 19-1 tredje ledd og verdipapirforskriften § 17-3 b. Jf. Prop 66 LS (2020-2021)
 - Slike rapporter vil derved utgjøre en del av utsteders finansielle rapportering og vil være underlagt Finanstilsynets kontroll.
 - Også andre delårsrapporter vil normalt anses som «annen finansiell rapportering»

4. Prioriterte områder for kontroll av årsrapporter for 2022

Påminnelse om ESEF

- Finanstilsynet minner utstedere om at fra og med regnskapsåret 2022 skal noteopplysninger som inngår i IFRS-konsoliderte regnskaper som et minimum merkes med elementene i tabell 2 i Annex II av RTS om ESEF.
- Finanstilsynet oppfordrer utstedere til å konsultere den oppdaterte versjonen av ESMA sin ESEF Reporting Manual, der spesielt en ny del 1.9 "Block Tagging" gir ytterligere veiledning om ESMA's forventninger til hvordan markering (block tagging) skal utføres.

Prioriterte områder for kontroll av årsregnskap

- *Klimarelaterte forhold*
 - Konsistens mellom årsregnskapet og øvrig ikke-finansiell informasjon, herunder ledelsens vurderinger og estimater og opplysninger om klimarelaterte risikoer og usikkerhetsfaktorer.
 - Tap ved verdifall av ikke-finansielle eiendeler. Dette kan eksempelvis omfatte indikatorer, bruk av forutsetninger om klimarelaterte forhold og sensitivitetsanalyser som relaterer seg til klimarelaterte risikoer.
 - Avsetninger, betingede forpliktelser og betingede eiendeler, eksempelvis selvpålagte eller juridiske forpliktelser om reduserte karbonutslipp.
 - Avtaler om kjøp av (grønn) kraft, her særlig transparens om finansielle konsekvenser og anvendte regnskapsprinsipper.

Prioriterte områder for kontroll av årsregnskap forts.

- *Direkte konsekvenser av Russlands invasjon av Ukraina*
 - Presentasjon av invasjonens påvirkninger i årsregnskapet. Det bør gis tilstrekkelige noteopplysninger om vesentlige effekter, ledelsens skjønnsutøvelse og forutsetninger.
 - Tap av kontroll, felles kontroll eller betydelig innflytelse, som kan kreve en vurdering av alle omstendigheter, fakta og eventuell bruk av skjønnsutøvelse.
 - Anleggsmidler holdt for salg og avviklet virksomhet, og det bør gis tilstrekkelige opplysninger om eventuell bruk av ledelsens skjønn ved vurdering om kravene i IFRS 5 er til stede.
 - Tap ved verdifall av ikke-finansielle eiendeler, herunder bruk av forutsetninger og scenarioer i bransjer som er påvirket av restriksjoner i gass og energiforsyning.

Prioriterte områder for kontroll av årsregnskap forts

- *Makroøkonomisk situasjon*

- Tap ved verdifall av ikke-finansielle eiendeler, herunder økt usikkerhet og rentenivå som kan påvirke diskonteringsrentene og forutsetningene i modellen.
- Ytelser til ansatte, her eksempelvis aktuarmessige forutsetninger og opplysninger.
- Driftsinntekter fra kontrakter med kunder, herunder økt aktsomhet ved innregning av utgifter knyttet til oppfyllelse av en kontrakt som en eiendel, som forutsetter at utgiftene forventes å bli gjenvunnet.
- Finansielle instrumenter, herunder opplysninger om eksponering og sensitiviteter for blant annet renterisiko, råvarepriser og likviditetsrisiko.

Prioriterte områder for kontroll av øvrig finansiell informasjon

- *Klimarelaterte forhold*

Økt transparens ved rapportering av klimarelaterte forhold knyttet til opplysninger for

- Strategi, inkludert overgangsplaner som beskriver om/hvordan foretaket skal endre sin forretningsmodell, virksomhet og sine eiendeler for å bidra til å nå klimamålene.
- Mål og KPIer knyttet til utslipp av klimagasser.
- Vesentlig påvirkning, risikoer og muligheter, og kobling til finansiell rapportering.

- *Rapporteringens omfang og datakvalitet*

- Verdikjederapportering i minimum samme omfang som for finansiell rapportering.
- Robustheten av dataene som benyttes i rapporteringen

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY